

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglas vsaka beseda din 1,—

Italija stopila v vojno na strani Nemčije

Dolgo so že pisali in napovedovali, da bo stopila Italija v vojno ob strani Nemčije, kakor hitro se bo ponudila za to ugodna prilika. Za zadnji ponedeljek zvečer je bil naznanjen govor Mussolinija, v katerem je zavzel svoje končno stališče v tej vojni.

Mussolini govori

Na balkonu palače Venezia je stopil Mussolini 10. junija točno ob 18. uri. Burno pozdravljen od ljudskih množic in posebno od mladine je začel Mussolini svoj govor z besedami:

»Ura, določena po usodi, bije sedaj pod nebom naše domovine! To je ura neodložljivih odločitev. Vojna napoved je že bila izročena veleposlanikom Anglije in Francije. Mi gremo v vojno proti narodoma na zahodu, ki sta zmerom ovirala naš korak in često grozila obstoju vsega italijanskega naroda. Dogodke najnovejše zgodovine pa bi lahko posneli v teh besedah: polovičarske obljube, stalne grožnje, izsiljevanje in nazadnje kot krona vsega tega nesramno obleganje od strani Zveze narodov in 52 držav. Sedaj zgrabimo za orožje, da branimo, kar smo si priborili, sedaj bomo pa uredili še zadevo naših meja na morju. Mi hočemo prelomiti vse verige, ki nas tlačijo. Te verige nas zapirajo v zaprto morje, če nima svobodnega dostopa na Ocean. Ta borba pa ni drugega kot samo del razvoja naše revolucije. To bo borba med revnimi in bogatimi narodi, ki imajo in ljubosumno tišče pri sebi vsa bogastva in vse zlato. To je borba med mladimi in rodovitnimi narodi in narodi, ki propadajo. Sedaj, ko smo se vdali svoji usodi in ko so porušeni mostovi za nami, izjavljam slovesno, da Italija ne misli drugih narodov potegniti v vojno, ki so z Italijo sosedni na morju ali pa na suhem. Švica, Jugoslavija, Turčija, Egipt in Grčija naj vzamejo na znanje te moje besede. Na predvečer tega silnega dogodka pa se spomnimo našega kralja in cesarja. Vljudno pozdravimo tudi voditelja Nemčije, ki je naša zaveznica. Fašistična in proletarska Italija je sedaj zopet tako čvrsta in močna, kakor ni bila nikdar. Naše povelje je sedaj samo eno, in to povelje se že širi od Alp do voda Indijskega oceana: Zmagati! In mi bomo zmagali! Tedaj bomo pa Italiji in Evropi dali končno dolgo dobo miru s pravico.«

Mussolini je nato vprašal: »Ali boste zgrabili za orožje?« Vsi so vzkliknili: »Da!« »Ali boste pokazali ves svoj pogum in vso svojo odločnost?« — »Da!«

Množica je nato še dolgo vzklikala zadnje besede in pozdravljala Mussolinija. Enake manifestacije so se zvečer ponovile pred kraljevo palačo.

Kratka vojna napoved Italije

Italijanski zunanji minister general Ciano je 10. junija ob 16.30 sprejel najprej francoskega in koj za njim še angleškega veleposlanika in jima je izročil zelo kratko vojno napoved, ki se glasi:

»Nj. Vel. kralj in cesar Italije se smatra v vojnem stanju s Francijo od 11. junija.«
Prav tako se glasi tudi vojna napoved Angliji.

Predsednik francoske vlade ob vojni napovedi Italije

Po vojni napovedi Italije je govoril po radiju predsednik francoske vlade Reynaud ter izjavil:

»Sedaj traja že šesti dan največja bitka v svetovni zgodovini. Naša vojska sijajno manevrira in ni opustila niti pedu zemlje, ne da bi prizadejala silne škode sovražniku. V tem

trenutku, ko se je pogumna Francija tako sijajno borila proti nemški nadoblasti za svojo neodvisnost in za neodvisnost vsega sveta, je Mussolini sklenil kreniti proti nam v vojno. Visoke osebnosti, kakor Roosevelt in papež, so se trudile, da bi preprečile, da se vojna razširi. Vse je bilo zaman. Zakaj pa je Mussolini sklenil prelivati toliko krvi? To je danes ob 16.30 vprašal naš veleposlanik Andre Francois Poncet grofa Ciana, ko je prejel vojno napoved. Grof Ciano mu je odgovoril: Mussolini odločuje edini o vsem in vse svoje načrte je sestavil s Hitlerjem. — Sovražnosti se začno opolnoči. Francija vstopa v to vojno z mirno vestjo. Francija ne more umreti!«

Vojna na zapadu

Po zaključitvi prvega dela zapadnih bojev nov nemški naval

Zaključek prvega dela bojev na zapadu

V torek, 4. junija, so nemške čete po kratkem pouličnem boju z ostanki francoskih čet, ki so krile zavezniški umik preko morja, končno zasedle pristanišče Dunkerque ob Rokavskem prelivu. Francoska in angleška mornarica sta odpluli izpred luke. V Dunkerqueu so imeli zavezniški svojo zadnjo luko in svoje zadnje oporišče ob kanalski obali severno od izliva reke Somme, kjer so Nemci najprej prodrli do francoskega morja. Z vkrcanjem zavezniške vojske in z zavzetjem pristanišča Dunkerque po Nemcih je bil zaključen prvi in uvodni potek srditih bojev na zapadu.

Sprožitev nove nemške ofenzive

Drugi del odločilnih bojev je pričel v sredo, 5. junija, ob štirih zjutraj, ko so sprožili Nemci velik napad na 200 km dolgem odseku od ustja Somme do Montmedija na skrajnem zahodnem koncu Maginotove obrambne črte ali na tako zvanem Weygandovem pasu.

Ugibanja o moči obeh taborov

Angleški vojaški strokovnjaki trdijo, da so se spustili Nemci v nov napad z 90—100 divi-

zijami. Nemci razpolagajo nadalje z 2000 letali, z 2250 tanki in s 15.000 prevoznimi bojnimi avtomobili. Pri ofenzivi sodelujejo vse one nemške čete, ki so zasedle Nizozemsko ter severno Belgijo, kakor tudi novi oddelki, ki so bili šele poslednje dni pritegnjeni iz notranjosti na fronto.

Na drugi strani vodi obrambo francoski general Weygand, ki razpolaga komaj s tridesetimi francoskimi divizijami, pa tudi z nekaj oddelki angleške vojske, ki je bila že od vsega početka zbrana zapadno od Maginotove črte. Tudi del nove angleške pomožne vojske je bil že poslan v Francijo in je zavzel položaje na bojišču od Longvyja do švicarske meje. Londonski listi poročajo, da so bili na novo angleško fronto poslani najboljši in najbolj opremljeni angleški vojaki. Drugi del angleške vojske je v rezervi, odkoder bo poslan kot okrepitev na mesta, kjer bo najbolj potreben. Ta del vojske je izvežban za naglo in nepričakovane napade.

Na strani zaveznikov se bojuje tudi 45.000 Belgijcev.

Francoski obrambni pas, katerega so napadli Nemci

Zavezniški vrhovni poveljnik general Weygand je 15 dnevne boje Nemcev z zavezniki v Belgiji dobro izkoristil. Z modernimi tehničnimi sredstvi je organiziral širok obrambni pas ob rekah Somme in Aisne. Pri Weygandovih utrdbah ne gre za kako obrambno črto, ampak za pas, kateri onemogoča sovražne prodore posameznih motoriziranih kolon, kakor je to bilo mogoče še nedavno na severni fronti.

Vsak tak prodor bo odslej izpostavljen na več desetih kilometrov bočnemu ognju z obeh strani, pri katerem so se že sedaj izkazali francoski poljski topovi 75 mm. Razen tega bodo take osamljene kolone odslej izpostav-

ljene osredotočenemu napadu francoskih bojnih letal.

General Weygand se bo sigurno potrudil, da z vsemi silami zadrži nasprotnika na tem pasu, posebno pa, da ne dopusti prodora na najvažnejših mestih, pri Soissonu in Reimsu, kjer so francoske čete tudi v svetovni vojni vzdržale, kljub temu, da je bila sredi fronte zrušena stara, krasna škofovska cerkev v Reimsu.

Soissons in Reims sta dva stebra med rekama Oise in Aisne, kjer so se tudi v svetovni vojni razbijali siloviti navalni. Obrambni pas ob Sommi ni tolikšna zapreka — reka je široka 20—40 m — z mnogo večjim koritom